

Studia podyplomowe

zakres: Oligofrenopedagogika – edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz z zaburzeniami ze spektrum autyzmu

1. Uwagi wstępne

Praktyka w ramach studiów podyplomowych w zakresie **Oligofrenopedagogiki – edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz z zaburzeniami ze spektrum autyzmu** jest realizowana w wymiarze **120 godzin**

Słuchacze studiów podyplomowych w zakresie **Oligofrenopedagogiki–edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz z zaburzeniami ze spektrum autyzmu** powinni odbyć 120 godzin praktyki kształtującej kompetencje opiekuńczo- wychowawcze, terapeutyczne i dydaktyczne, w wybranych przez siebie placówkach oświatowych tj. w przedszkolach specjalnych, szkołach specjalnych i placówkach specjalnych zajmujących się osobami upośledzonymi intelektualnie w stopniu **lekkim, umiarkowanym i głębokim**; a także w szkołach i przedszkolach ogólnodostępnych pod opieką oligofrenopedagoga.

Z ramienia Uczelni prowadzone są konsultacje merytoryczne związane z wyborem miejsca praktyki, określeniem celów praktyki jak i jej zaliczeniem. Nadzór nad wykonaniem przydzielonych słuchaczowi zadań na terenie placówki należy do opiekuna-nauczyciela. Na podstawie niniejszych założeń programowych i organizacyjnych opiekun wspólnie ze słuchaczem ustalają szczegółowy program praktyki. Po zakończeniu praktyki opiekun dokonuje krótkiej charakterystyki postawy praktykanta i ocenia przebieg jego praktyki. Zaliczenie praktyki w II semestrze.

2. Cele praktyki

Celem praktyki jest gromadzenie doświadczeń związanych z pracą opiekuńczo-wychowawczą, dydaktyczną i terapeutyczną z dziećmi i młodzieżą z niepełnosprawnością intelektualną oraz konfrontowanie nabywanej wiedzy psychologiczno-pedagogicznej z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym.

Celem praktyk pedagogicznych jest w szczególności:

- poznanie organizacji pracy placówki
- nabycie umiejętności planowania, prowadzenia i dokumentowania zajęć;
- nabycie umiejętności prowadzenia obserwacji zajęć i jej dokumentowania;
- kształtowanie umiejętności integrowania zdobytej wiedzy w praktyce.

3. Cele szczegółowe praktyki

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji dydaktycznych przez:

- zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
- obserwowanie:
 - czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz aktywności uczniów,
 - toku metodycznego lekcji (zajęć), stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych,
 - interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) - dziecko oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą
 - w toku lekcji (zajęć),
 - procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń,
 - sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,
 - sposobu oceniania uczniów,
 - sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej,
 - dynamiki i klimatu społecznego klasy, ról pełnionych przez uczniów, zachowania i postaw uczniów,
 - funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów z niepełnosprawnością intelektualną,
 - działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i

- zachowania dyscypliny,
- organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje);
- współdziałanie z opiekunem praktyk w:
 - planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć),
 - organizowaniu pracy w grupach,
 - przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
 - wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,
 - kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,
 - podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów z niepełnosprawnością intelektualną,
 - organizowaniu przestrzeni klasy,
 - podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno pedagogicznej;
- pełnienie roli nauczyciela, w szczególności:
 - planowanie lekcji (zajęć), formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
 - dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej,
 - organizację i prowadzenie lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
 - wykorzystywanie w toku lekcji (zajęć) środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
 - dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju uczniów,
 - animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności
 - samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,
 - organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych,
 - dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
 - diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów,
 - podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
 - podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
- podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami;
- analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
 - prowadzenie dokumentacji praktyki,
 - konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
 - ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
 - ocenę przebiegu prowadzonych lekcji (zajęć) oraz realizacji zamierzonych celów,
 - konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji (zajęć),
 - omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

4. Organizacja praktyki

W planie realizacji praktyki słuchacz wykazuje realizację praktyki poprzez takie formy, jak :

- konsultacje z dyrektorem szkoły, opiekunem praktyk, psychologiem lub pedagogiem (około 10 godzin),
- obserwacje lekcji, zajęć pozalekcyjnych, lekcji wychowawczej i innych form pracy z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną w szkole lub placówce (około 30 godzin),
- samodzielne przygotowanie i przeprowadzenie różnych form zajęć dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną (co najmniej 20 godzin w oparciu o własne scenariusze).

Uwaga: słuchacz ma obowiązek prowadzenia zajęć z osobami z lekką lub umiarkowaną lub głęboką niepełnosprawnością intelektualną.

Uwaga:

Podczas praktyki szczególną uwagę należy skierować na zakres metodyczny praktyki: obserwacja/hospitacje zajęć, a także samodzielne przygotowanie konspektu i prowadzenie zajęć oraz omawianie ich rezultatów z nauczycielem-opiekunem.

5. Założenia programowo-organizacyjne

Przed przystąpieniem do zajęć praktykant powinien zapoznać się z obowiązującymi zasadami oraz przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy. Słuchacz nie ma prawa skracać czasu trwania praktyki. W trakcie trwania praktyki słuchacz prowadzi systematycznie Dziennik praktyk, w którym powinna znaleźć odzwierciedlenie jego codzienna praca. Zapisy wykonywanych czynności winny być potwierdzone przez opiekuna słuchacza. W Dzienniku praktyki należy dokonać wpisu dotyczącego okresu trwania praktyki oraz opinii i oceny praktyki słuchacza.

6. Wymagana dokumentacja

Po zakończeniu praktyki słuchacz składa u Koordynatora ds. praktyk zawodowych:

1. Dziennik praktyk (właściwie wypełniony, opatrzony pieczęcią placówki),
2. Porozumienie w sprawie organizacji praktyki,
3. Wykaz samodzielnie prowadzonych zajęć,
4. Scenariusze zajęć – podpisane przez słuchacza i opiekuna (dokumentujące właściwą ilość samodzielnie przeprowadzonych zajęć).

Nauczyciel – opiekun (z ramienia placówki/przedszkola/szkoły) proszony jest o:

- ✓ czuwanie nad organizacją i przebiegiem praktyki,
- ✓ udostępnianie słuchaczowi możliwie wcześniej tematów do prowadzenia zajęć celem poprawnego ich przygotowania,
- ✓ udzielanie słuchaczowi rad i wskazówek metodycznych podczas przygotowywania konspektów zajęć,
- ✓ wnikliwe omawianie zajęć próbnych słuchacza,
- ✓ sformułowanie opinii z przebiegu praktyki i zamieszczenie jej w Dzienniku praktyk.

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie *standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela*.